

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Johanou Jandusovou ve věci

žalobce: **U. M.**, narozený X
státní příslušník Republiky Uzbekistán
hlášeným pobytem X
zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2024, č. j. OAM-553/ZA-ZA11-ZA21-R2-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 31. 10. 2024, č. j. OAM-553/ZA-ZA11-ZA21-R2-2023 („napadené

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

rozhodnutí“), žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí („zákon o azylu“). Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí žalobu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“).

Obsah napadeného rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu dne 5. 5. 2023 žalobce sdělil, že je muslim, je uzbeké národnosti a nemá žádné politické přesvědčení a není členem žádné politické strany či skupiny. Dále žalobce uvedl, že je rozvedený. Aktuálně je v partnerském vztahu. Partnerka žalobce, stejně jako jeho dva synové, kteří jsou též státními příslušníky Uzbekistánu, aktuálně žijí ve vlasti. K cestě do ČR žalobce uvedl, že ze země původu vycestoval v roce 2021, a to na Ukrajinu, kde byl do března 2022. Následně odjel do Polska, odkud přijel v březnu 2023 do ČR osobním vozem. K návratu do vlasti uvedl, že se tam nemůže vrátit, protože tam má dluhy, které by v zemi původu nemohl splatit. Žalobce v této souvislosti zmínil obavu, že by byl po návratu uvězněn.
3. Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 5. 5. 2023 dále plyne, že žalobce odjel na Ukrajinu proto, aby zde vydělal peníze na splacení dluhu. Z důvodu války pak odjel do Polska, kde příležitostně pracoval. Do ČR žalobce přijel proto, že slyšel od krajanů, že zde může požádat o azyl. Nevěděl, že o azyl může žádat i v Polsku. V ČR žalobce čekal, až mu kamarádi poradí, jak má žádost podat. Sám nevěděl, jak na to. Proto o mezinárodní ochranu požádal až poté, co mu byl vystaven výjezdní příkaz. K tvrzenému dluhu žalobce uvedl, že od roku 2016 podnikal ve stavebnictví, měl v úmyslu prodávat plastová okna. Půjčil si 100 000 USD od tří soukromých osob. V podnikání se mu nicméně nedařilo a v roce 2018 musel podnikání ukončit. Věřitelům dluží kolem 60 000 USD a dalších cca 20 000 USD dluží na daních. Dluhy řešil prodejem majetku a odjezdem za prací na Ukrajinu. Dohodu o splátkách, kterou uzavřel se soukromými věřiteli, žalobce nebyl schopen naplnit ani v době svého pobytu v Evropě. Věřitelé proto oznámili věc policii. V zemi původu je po něm dále vymáhán i dluh na daních. Informace o vymáhání dluhu má žalobce od příbuzného. Doklady o dluzích nemá. Ve vlasti žalobce doposud nebyl obviněn, ale hrozí mu trestní stíhání za trestný čin neplacení daní a zpronevěru. Žalobce odhaduje, že za takovou trestnou činnost by mu mohl být uložen trest odnětí svobody až 15 let. V Uzbekistánu žalobce všechno prodal, rodina dostatek peněz nemá a práci v zemi původu by dluh nesplatil. Od pobytu v ČR očekává možnost práce a zaplacení dluhu, v případě návratu se pak obává uvěznění. Žalobce dále uvedl, že v minulosti potíže se státními orgány v zemi původu neměl. Negoval jiné než uvedené potíže, problémy se státními orgány, problémy kvůli rase, národnosti, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině nebo politickému přesvědčení. Sdělil, že uvedl všechny důvody žádosti o mezinárodní ochranu, žádné listinné důkazy nedoložil.
4. Ve správním spisu je dále rozhodnutí ze dne 9. 8. 2023, č.j. OAM-553/ZA-ZA11-VL13-2023 (dále jen „původní rozhodnutí o žádosti“), kterým žalovaný rozhodl o žádosti žalobce tak, že se mu mezinárodní ochrana neuděluje. Součástí spisu je též rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 3. 2024, č.j. 22 Az 37/2023-34, kterým soud původní rozhodnutí o žádosti zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud v Brně žalovanému vytkl, že žádná z informací, ze kterých měl správní orgán vycházet při posouzení žádosti žalobce, nebyla součástí spisu. Zjištěný stav tedy neměl oporu ve správním spise.
5. Součástí správního spisu jsou dále následující podklady. Informace OAMP: Uzbekistán,

Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 13. 3. 2024, Informace OAMP, Uzbekistán, Socio-ekonomická situace ze dne 13. 3. 2024, Informace MZV ČR, č. j. 131903-6/2024-MZV/LPTP (návrátová situace) ze dne 17. 1. 2024, Informace MZV ČR, č. j. 103964-6/2024-MZV/LPTP (činnost policie, ombudsman) ze dne 1. 3. 2024.

6. V dalším řízení vydal žalovaný napadené rozhodnutí, v němž dospěl k závěru, že žalobce nevyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Ve vztahu k možnému pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu žalovaný neshledal, že by žalobce mohl pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů taxativně uvedených v tomto ustanovení. Žalobce v průběhu správního řízení nezmínil jakoukoliv diskriminaci své osoby za dobu pobytu ve vlasti do příjezdu do ČR, jež by plynula právě z důvodů taxativně uvedených v posledně zmíněném ustanovení zákona o azylu. Žalobce naopak opakovaně uvedl, že důvodem jeho odchodu z vlasti a podání žádosti o mezinárodní ochranu jsou dluhy, které žalobce v zemi původu má a pro jejichž splacení potřebuje pracovat v zahraničí. Takové důvody nicméně dle žalovaného nelze podřadit mezi důvody taxativně vyčtené v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu za situace, kdy žalobce ani netvrdil, že by jeho údajné dluhy měly jakoukoliv spojitost s jeho rasou, pohlavím, náboženstvím, národností atd., ba naopak z jeho výpovědi bylo zjevné, že dluhy souvisely s podnikatelskými neúspěchy žalobce. V této souvislosti žalovaný podotkl, že azyl je specifickým institutem, který slouží k ochraně osob před zásahy do jejich nejzákladnějších lidských práv. Legalizace pobytu za účelem výdělků na splacení dluhů v zemi původu rozhodně důvodem pro udělení azylu není. Tím spíše, že žádost žalobce se jeví jako zjevně účelová, neboť ji žalobce podal až tehdy, kdy mu bylo uděleno správní vyhoštění. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu řízení konečně nemohou dle žalovaného spočívat ani v žalobcem tvrzené hrozbě trestního stíhání a možným uložením trestu odnětí svobody žalobci. Žalovaný není oprávněn jakkoli posuzovat vinu či nevinu žalobce, přezkoumávat zákonnost postupu orgánů činných v trestním řízení jiného státu či žalobce chránit před možným trestním stíháním v zemi původu, pakliže takové stíhání nesouvisí s rasou, pohlavím, náboženstvím či národností žadatele. Nic takového nicméně žalobce ve správním řízení netvrdil. Naopak vypověděl, že z vlasti vycestoval jako ekonomický migrant s vlastním cestovním dokladem přes oficiální hraniční přechod s plným vědomím tamních státních orgánů, aniž by mu v odjezdu bylo jakkoliv bráněno.
7. Žalovaný též konstatoval, že v průběhu řízení nebylo zjištěno a žalobce takovou skutečnost ani netvrdil, že by v ČR byl udělen azyl některému z jeho rodinných příslušníků. Nebylo tedy na místě zvažovat ani udělení azylu dle § 13 zákona o azylu. Dále se pak žalovaný zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu, a dospěl k závěru, že z jeho výpovědi nevyplýval žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Žalobce je dospělý a plně právně způsobilý, je schopen zajistit si své životní potřeby prací.
8. Případ žalobce dle žalovaného neodpovídá ani důvodům pro udělení doplňkové ochrany. Žalobce neuvedl a ani žalovaný nenalezl žádné skutečnosti, pro které by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Žalovaný s odkazem na informace o zemi původu, z nichž při posouzení věci vycházel, konstatoval, že uzbecký právní systém neumožňuje udělit trest smrti, na území Uzbekistánu pak neprobíhá žádný ozbrojený konflikt. Žalobce ve správním řízení netvrdil, že by v zemi

původu čelil problémům se státními orgány či bezpečnostními složkami, natož v míře odpovídající mučení či nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestání. K tvrzenému riziku možného trestního stíhání pak žalovaný zopakoval svou argumentaci rekapitulovanou výše. Žalovaný i tak zjišťoval situaci v oblasti vymáhání práva v zemi původu žalobce včetně fungování bezpečnostních složek, přičemž ze shromážděných podkladů má za zjištěné, že uzbecká policie je průměrně fungujícím nástrojem na ochranu práv občanů, kdy zde existuje i systém pro podávání stížností proti nečinnosti či nezákonnému postupu policistů. V Uzbekistánu současně existuje institut ombudsmana, měl-li by mít žalobce jakékoliv problémy s policejními složkami v jeho zemi, resp. pokud by jejich konání mělo obsahovat znaky nelegální činnosti. Žalobce rovněž může v zemi původu využít institutu oddlužení či osobního bankrotu. Udělení doplňkové ochrany z důvodů dle § 14 b zákona o azylu nepřichází též v úvahu, neboť dle zjištění žalovaného nebyla v ČR udělena doplňková ochrana žádnému z rodinných příslušníků žalobce ve smyslu tohoto ustanovení.

Shrnutí obsahu žaloby

9. Napadené rozhodnutí dle žalobce nereaguje na jeho žádost. Odůvodnění napadeného rozhodnutí spočívá v obecném hodnocení úrovně dodržování lidských práv v zemi původu žalobce, bez důrazu na individuální situaci žalobce. Obavy žalobce tak nebyly dostatečně rozptýleny. Ačkoliv se žalobcem prezentovaný příběh dotýká jeho ekonomické situace, jeho obavy pramení z násilí, které žalobce očekává ze strany věřitele, jemuž není schopen uhradit dluh. Žalovaný měl tedy důkladně posoudit, zda je domovský stát schopen žalobce ochránit. K tomu žalobce blíže uvádí, že jeho soukromý spor přerůstá v pravděpodobné pronásledování jeho osoby státem, a to z důvodu profesní solidarity policistů s agresorem, který je sám policista. Pokud žalobce čelil výhrůžkám již v době pobytu v domovském státu a zároveň jim čelí i nyní po přesídlení, nelze očekávat, že by se v případě jeho návratu do země původu situace zklidnila. Samotný fakt, že obavy žalobce primárně plynou ze soukromoprávního vztahu, tedy nepostačuje k zamítnutí jeho žádosti a je nutné přihlížet k tomu, zda by mu jeho domovský stát poskytl v případě hrozící újmy ochranu „*před násilím ze strany otce bývalé partnerky*“. Žalovaný se nicméně těmito otázkami nezabýval a ani v tomto ohledu dostatečně nezjistil skutkový stav věci. Konečně žalobce namítal, že žalovaný při hodnocení bezpečnostní situace v domovském státě žalobce nemohl vycházet z dokumentu nazvaného Informace OAMP - Uzbekistán - Bezpečnostní a politická situace v zemi, neboť se jedná o materiál, jehož autorem je sám žalovaný.

Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný považuje žalobu za nedůvodnou, přičemž trvá na tom, že napadené rozhodnutí je správné a je řádně odůvodněno. Ve svém vyjádření žalovaný konstatoval, že ani po opakovaně provedeném správním řízení neshledal, že by v daném případě byly naplněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobci, a to jak ve světle § 12, § 13, § 14, tak ani podle § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalovaný je přesvědčen o tom, že se při posuzování žádosti zabýval veškerými důvody žádosti, které žalobce v průběhu správního řízení zmínil.
11. K samotnému obsahu žaloby pak žalovaný uvedl, že žaloba je prakticky totožná s žalobou, kterou žalobce podal u Krajského soudu v Brně proti původnímu rozhodnutí žalovaného. Ke zcela identickému obsahu se žalovaný vyjádřil již dne 2. 11. 2023, přičemž toto vyjádření je součástí správního spisu. Žalovaný konečně poukázal na body 5. a 11. rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 3. 2024, č. j. 22 Az 37/2023, v nichž soud konstatoval, že rozhodnutí

ruší z jiných než z žalobcem prezentovaných důvodů a že má zároveň vážné pochybnosti o v žalobě tvrzeném azylovém příběhu žalobce.

Posouzení věci soudem

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů, přičemž rozhodl ve věci v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť oba účastníci řízení s tímto postupem (implicitně) souhlasili.
13. Žaloba není důvodná.
14. Soud se předně zabýval tím, zda je napadené rozhodnutí způsobilé soudního přezkumu. Soud je oprávněn zrušit rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení ve smyslu § 76 s. ř. s., které nebyly žalobcem výslovně namítány, pouze pokud tyto vady brání přezkoumání rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů [viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, č. 2288/2011 Sb. NSS]. Nepřezkoumatelnost či jiné vady, které by bránily přezkoumání rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, soud neshledal. Napadené rozhodnutí dostatečně reaguje na veškeré podstatné skutečnosti, které žalobce ve správním řízení uvedl.
15. Pokud jde o žalobní tvrzení, nelze pominout, že jsou nekonzistentní a do jisté míry si odporují. Žalobce v žalobě formuluje své obavy jednou z pronásledování agresorem, který je policistou, ve spolupráci s ostatními policisty, podruhé z násilí ze strany otce bývalé partnerky.
16. Ze správního spisu přitom vyplývá, že teprve ve své první žalobě podané proti původnímu rozhodnutí žalovaného, začal žalobce tvrdit (a to identicky jako v předmětné žalobě), že mu hrozí v souvislosti s jeho soukromoprávním sporem pronásledování ze strany policie včetně nemožnosti dovolat se ochrany u orgánu vnitřní kontroly. Ve správním řízení naopak žalobce žádné pronásledování, a to ani ze strany soukromých osob, netvrdil. Stejně tak netvrdil, že jeho věřitel je zároveň policista, nýbrž pouze to, že v zemi původu má velké dluhy, neboť si pro účely svého podnikání půjčil peníze od třech soukromých osob a dále má dluhy na daních; v zemi původu by proto čelil vymáhání těchto dluhů (věřitelé se již v této věci obrátili na příslušné orgány) a též by mu hrozilo trestní stíhání.
17. K novým tvrzením uplatněným až v řízení před správním soudem je třeba uvést, že obecně soud při přezkumu rozhodnutí správního orgánu vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud zohlední nově tvrzené skutečnosti a) pokud se jedná o skutečnosti, které by potenciálně mohly vést k udělení některé z forem mezinárodní ochrany a b) pokud je žalobce bez svého zavinění nemohl uplatnit dříve, nebo měl ospravedlnitelný důvod k tomu, proč je dříve nepředložil. Žalobce ve své první žalobě ani v té aktuální nesdělil, proč nově tvrzené skutečnosti v předchozím správním řízení neuvedl. Z žaloby pak není zřejmé ani to, že by se jednalo o nové skutečnosti, které by nastaly po vydání napadeného rozhodnutí a ke kterým by proto soud musel přihlédnout dle § 32 odst. 9 zákona o azylu.
18. Již Krajský soud v Brně ve zmíněném rozsudku ze dne 27. 3. 2024, č.j. 22 Az 37/2023-34, konstatoval, že jsou to právě zmiňované rozpory v žalobních tvrzeních a ony nově tvrzené skutečnosti, nekorespondující s původní výpovědí žalobce podanou v průběhu správního řízení, které vyvolávají vážné pochybnosti o tvrzeném azylovém příběhu žalobce (bod 11,

14 a 15 označeného rozsudku).

19. Soud v tomto ohledu považuje za relevantní i okolnosti, na které též poukázal Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 27. 3. 2024, č.j. 22 Az 37/2023-34, tedy že v případě žaloby proti původnímu rozhodnutí o žádosti se jednalo již o třetí žalobou, která byla v roce 2023 zařazena do oddělení 22 Krajského soudu v Brně a která byla zároveň s ostatními spojena osobou právního zástupce žalobců a jejich státní příslušností. Krajský soud v Brně v této souvislosti konkrétně poukázal na věci vedené u tamního soudu pod sp. zn. 22 Az 1/2023 a pod sp. zn. 22 Az 13/2023. Zároveň konstatoval, že je mu z úřední činnosti známo, že ve všech třech označených věcech byly jednotlivé žaloby v podstatě shodné. Ve všech těchto žalobách pak bylo argumentováno pronásledováním žalobce ze strany věřitelů, kdy jeden z nich byl zároveň policistou, a dále tím, že z napadeného rozhodnutí není zřejmé, že by žalobci domovský stát poskytl v případě hrozící újmy ochranu „*před násilím ze strany otce bývalé partnerky*“.
20. K tomu lze dodat, že tvrzená hrozba (msta ze strany rodiny přítelkyně žadatele o mezinárodní ochranu) je typovým „azylovým příběhem“, který se v určitých modifikacích objevuje před správními soudy nikoliv zřídka a který končí v naprosté většině případů neúspěchem, není-li důvodně namítána nějaká procesní vada (viz např. rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 30. 4. 2024, č. j. 32 Az 66/2020-103, ze dne 30. 11. 2022, č. j. 32 Az 66/2020-58, nebo ze dne 17. 6. 2020, č. j. 41 Az 54/2019-44, rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 3. 2020, č. j. 54 Az 1/2020-28, rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 9. 2023, č. j. 45 A 5/2023-27, bod 59, usnesení NSS ze dne 16. 2. 2023, č. j. 7 Azs 295/2022-30, či ze dne 10. 12. 2020, č. j. 7 Azs 240/2020-48, a mnohé další).
21. S ohledem na vše výše uvedené dle názoru soudu nelze žalovanému vytýkat, že se v dalším řízení (tj. po zrušení původního rozhodnutí o žalobě Krajským soudem v Brně) zaměřil na důvody, které žalobce uvedl ve své žádosti a následně konsistentně a přesvědčivě popsal v rámci pohovoru dne 5. 5. 2023. Krajský soud v Brně ostatně ve svých závěrech zavázal žalovaného k tomu, aby v dalším řízení podložil své skutkové závěry aktuálními a relevantními informacemi o zemi původu žalobce a tyto řádně založil do správního spisu. Výslovně však žalovanému neuložil, aby se zabýval též žalobcem nově tvrzenými skutečnostmi. Takový požadavek by se pak jevil jako absurdní právě s ohledem na to, jak Krajský soud v Brně žalobní tvrzení hodnotil (viz zmiňované body 11, 14 a 15 jeho rozsudku).
22. Žalobci pak nelze dát za pravdu v tom, že by napadené rozhodnutí pouze obecně konstatovalo úroveň dodržování lidských práv v Uzbekistánu, aniž by se zaměřilo na vlastní azylový příběh žalobce a adekvátně tak rozptýlilo jeho tvrzené obavy z návrhu do země původu. Žalovaný naopak reflektoval všechny ve správním řízení tvrzené důvody žádosti a postupně vyloučil jejich relevanci z pohledu možných zákonných důvodů pro udělení azylu včetně doplňkové ochrany. Žalovaný zároveň své skutkové závěry náležitě podložil relevantními a aktuálními informacemi o zemi původu žalobce.
23. Soud se pak se závěry žalovaného, jak jsou zrekapitulovány výše pod body 6. až 8. ztotožňuje a v plném rozsahu na ně odkazuje. Pouze ve stručnosti soud konstatuje, že ekonomické důvody žalobce motivované potřebou splatit své soukromé závazky vyplývající z neúspěšného podnikání dle judikatury NSS nelze bez dalšího považovat za relevantní z hlediska důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu či doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu (srov. k absenci azylových důvodů např. rozsudky NSS ze dne 15. 12. 2003,

- č. j. 4 Azs 31/2003-64, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, či ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54). Mají-li ekonomické důvody žádosti nabýt relevance i z hlediska mezinárodní ochrany, musí k nim přistoupit další okolnosti, například musí ekonomické problémy žadatele ohrožovat existenčně a zároveň by musely být skutečně výsledkem pronásledování žadatele z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2008, č. j. 5 Azs 60/2008-69, ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 99/2023-31, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2023, č. j. 10 Azs 321/2022- 26). Takovými okolnostmi nicméně žalobce předmětnou žádost neodůvodnil.
24. Důvodem udělení azylu zároveň není ani hrozba trestního stíhání, jak uvedl NSS např. v rozsudcích ze dne 11. 10. 2012, č. j. 4 Azs 9/2012-79, ze dne 17. 9. 2020, č. j. 1 Azs 3/2020-70, ze dne 8. 12. 2021, č. j. 8 Azs 114/2021-46, či v usnesení ze dne 6. 9. 2018, č. j. 7 Azs 276/2018-30. V rozsudku ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012-46, konstatoval, že „[h]rozbu pronásledování nevytváří sama o sobě skutečnost, že proti žadateli o udělení mezinárodní ochrany může být v zemi původu zahájeno, nebo dokonce již bylo zahájeno, trestní stíhání v právním a institucionálním prostředí nedosahujícím běžné úrovně západních právních států. Mezinárodní ochrana jako právní institut není nástrojem pro vyhnutí se snášení negativních důsledků trestního stíhání v zemi původu (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04).“ V nyní posuzovaném případě nadto stěžovatel ani netvrdil, že proti němu bylo trestní stíhání již zahájeno.
25. Žalovaný konečně v napadeném rozhodnutí v kontextu tvrzených důvodů žádosti a pro účely rozptýlení obav žalobce z návratu do země původu zjišťoval, zda jsou uzbecké státní orgány obecně schopny a ochotny poskytnout účinnou a trvalou ochranu, pokud by se jí domáhal. Žalovaný v tomto ohledu konstatoval, že uzbecká policie je průměrně fungujícím nástrojem na ochranu práv občanů, kdy zde existuje i systém pro podávání stížností proti nečinnosti či nezákonnému postupu policistů. V Uzbekistánu současně existuje institut ombudsmana, měl-li by mít žalobce jakékoliv problémy s policejními složkami v jeho zemi, resp. pokud by jejich konání mělo obsahovat znaky nelegální činnosti. Žalobce rovněž může v zemi původu využít institutu oddlužení či osobního bankrotu.
26. Konečně soud neshledal důvodnou ani námitku vztahující se k podkladům, z nichž žalovaný při posouzení žádosti žalobce vycházel. Konkrétně žalobce namítal, že dokument: Informace OAMP - Uzbekistán - Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 13. 3. 2024 nebylo možné použít jako podklad pro rozhodnutí o jeho žádosti, neboť autorem tohoto dokumentu je sám žalovaný.
27. K tomu soud uvádí, že podklad, na kterém žalovaný založil svůj závěr o tom, že uzbecký právní systém neumožňuje udělit trest smrti a že na území Uzbekistánu neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, není bezpředmětný pouze z toho důvodu, že ho žalovaný sám vypracoval. Žalobce se proti skutečnostem popsáným v označené zprávě o zemi původu nevymezil. Rovněž nenavrhoval provedení žádného důkazu, který by informace obsažené ve zprávách o zemi původu zpochybňoval či vyvracel. Dle § 23c písm. c) zákona o azylu mají podkladem pro rozhodnutí být informace o zemi původu které jsou přesné a aktuální a pocházejí z různých zdrojů. Informace OAMP - Uzbekistán - Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 13. 3. 2024 vychází z velkého množství zdrojů. Např. lze zmínit informace Amnesty International či vyjádření zastupitelského úřadu v Taškentu. Za dané situace lze konstatovat, že označený dokument postačuje k přijetí výše uvedených skutkových závěrů.

28. Soud konečně dodává, že nemohl přehlédnout, že tvrzené problémy měl mít stěžovatel v zemi původu již před jejím opuštěním (v roce 2021) a o mezinárodní ochranu požádal až v roce 2023, což vzbuzuje i pochybnosti o neúčelovosti jeho žádosti (k srov. např. rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54, a ze dne 29. 6. 2005, č. j. 4 Azs 519/2004-83, ze dne 9. 8. 2017, č. j. 7 Azs 204/2017-22 atd.). Nutno dodat, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57). Účelová se pak jeví i samotná žaloba, jak již bylo rozebráno výše v bodech 15. až 20.

Závěr a náklady řízení

29. Vzhledem k tomu, že soud neshledal žalobní body důvodnými a nezjistil ani žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, žalobu pro její nedůvodnost zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
30. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyl procesně úspěšný. Žalovanému, který měl ve věci úspěch, žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 31. března 2025

Johana Jandusová, v. r.
soudkyně